

Doden op verzoek

Van de zijde van de Vrije Universiteit zijn er in de laatste tijd twee publicaties verschenen over euthanasie. Het ene is een discussienota van de Commissie Medische Ethiek van het Academisch Ziekenhuis, het ander is een boekje van prof. dr. H. M. KUITERT in een reeks van het bezinningscentrum van deze universiteit.

door prof. dr. C. van der Meer

Er is in het laatste decennium veel geschreven over stervensbegeleiding en euthanasie en men kan zich afvragen of nu weer een boek over dit onderwerp niet te veel wordt. Dit is zeker het geval als de nieuwe publicatie geen echte bijdrage meer geeft aan de discussie. Toch is de discussie over dit onderwerp nog lang niet afgerond en iedere nieuwe publicatie die een nieuw en ander licht werpt, is welkom. Opvallend is, dat temidden van al deze publicaties er slechts weinige zijn verschenen die zoeken naar bijbelse gronden voor een beschouwing over euthanasie.

Van de kant van absolute tegenstanders van de euthanasie is deze voorhanden. (J. Douma, 1973, W. H. Velema, 1973)

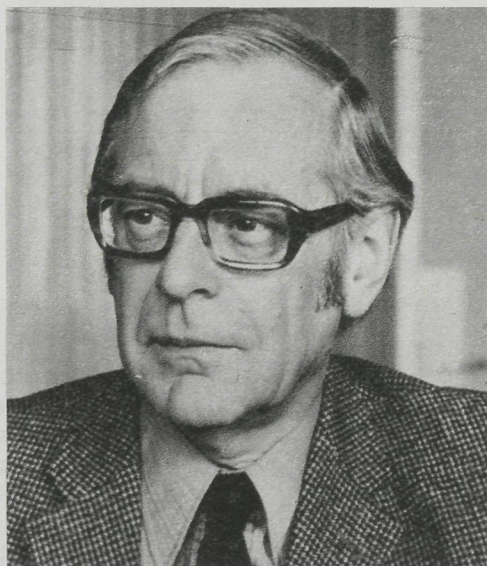
Het is nu opvallend, dat in de laatste tijd van andere zijde de discussie hierover meer op gang komt. Zo is er een lezenswaardig artikel van dr. E. Schrooten, die hier diep op in gaat. En een proefschrift van dr. W. den Toom.

De discussienota van de Commissie Medische Ethiek is gepubliceerd in het blad voor het Academisch Ziekenhuis „Op de Hoogte”.

Zij wil het nadenken over de euthanasie stimuleren, de beleidsvorming bevorderen en het inzicht in de verantwoordelijkheid voor de mens in de stervensfase verdiepen.

De nota mag zeker niet gezien worden als een beleidsvoorschrift of zelfs als een richtlijn, geldend voor het Academisch Ziekenhuis. De nota geeft noch de mening van het Bestuur, noch die van de Directie van het Academisch Ziekenhuis weer.

Daar de beschikbaarheid van de nota voor buitenstaanders nauwelijks aan-

wezig is, laat ik deze in een addendum volgen.

De nota is met grote zorgvuldigheid gecomponeerd. Ieder woord heeft zijn betekenis in het verband waarin het staat. De stellingen onder A geven iets weer van de geschiedenis en het ontstaan van de actualiteit van de euthanasie. De stellingen onder B gaan in op het recht op zelfbeschikking en de verantwoordelijkheid tegenover God en de medemensen.

De stellingen onder C laten vooral zien hoe er een competitie is in de strijd tegen de dood, tegen het lijden en het toepassen van euthanasie en hoe dit

lijden in een Academisch Ziekenhuis door de technische mogelijkheden haast ongelimiteerd gerekt kan worden, terwijl uiteraard ook de stervende zich in een moeilijke positie kan bevinden. Enerzijds zijn afhankelijkheid en zijn afhankelijkheidsgevoel, waardoor hij maar laat komen wat er komt, anderzijds zijn opstandigheid die zich kan uiten in tirannie.

De stellingen onder D gaan over de verantwoordelijkheid van het ziekenhuis en van de arts, waarbij uitgegaan wordt van de visie van het evangelie op de mens.

De stellingen onder E betreffen de verantwoordelijkheid t.o.v. het leven van de medemens.

Het komt er op neer dat de nota zegt, heel in het kort en daardoor ook weer te kort doend aan een aantal facetten, dat de mens de mogelijkheid heeft gekregen van God om zelf over zijn leven te beschikken, maar dat hij uiteraard dat recht in een persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover God en zijn medemensen heeft.

In de eerste plaats zal het ziekenhuis en de daarin werkende arts de patiënt in zijn lijden moeten steunen en helpen.

Dat kan op vele manieren. In de tweede plaats moet ook worden gezegd dat, nu de arts zo veel mogelijkheden ter beschikking heeft gekregen tot toepassen van grote vooruitstrevende behandelingen, hij ook verantwoordelijk blijft als deze behandelingen (ten dele) mislukken en daardoor een inhumane leven ontstaat.

In zo'n geval kan in verantwoordelijkheid tegenover God en tegenover de

**In zo'n geval kan
soms euthanasie
geboden zijn**